

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

ahová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam. 86. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 >
Negyedévre ——— 6 >
Egy hóra ——— 2 >
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, április 13.

Nagypéntek.

Nagybecskerek, április 13.

... Megostorozták a názáretbeli Jézust és homlokára töviskoronát fonva, megfeszítették vala; pedig az Isten fia volt.

De az égből szakadt eszme lángja nem lobbant el végkép; a küzdve küzdő emberiségnek támadtak folyton apostolai; pedig hej sokat vittek fel a köves Golgothára.

Judás esókja is megújult nem egyszer, Pilátus is mosta kezét és mire harmadszor szólt a kakas, a tanítvány megtagadta mesterét.

És az eszme terjedt, mint az erdő égés; nem állhatta útját a nyers erő, zsarnokság, sem széles tengerek! Máglyák tüzes üszkén felzendült a zsolotár, cirkszok porondján, vadak körmei közt, véres ajakokról is feltört a Miatyánk.

Róma Caesárai összeborzadnának, a pogány dicsőség omladozni kezdett s a rombadőlt világ kövein új épült.

A kerek föld színén, északról, le délig; nyugattól, keletig, széthintette magvát a hit; ... a szeretet

De azért a világ s a küzdő emberek nem találtak itt lenn üdvöt, boldogságot. A magasztos tanok pusztába hangzottak s a kik ajkaikon hordozták az Istent, vad kegyetlen szívvvel egymás ellen törtek.

Gonosz indulatok; önzés, gőg, zsarnokság, sokszor feléledtek a kereszt aljában. A gyöngye elbukott, nyakára nőtt a gaz és Kain kölykei százszor megtapodták a testvérek jogát

Ki békét hirdetett, hányszor kikacagták, ki nagy célért hevült, hányszor köpték arcul! Szepítőlen lelkek nyomán járt a gyanyu; patyolat erényre rátört a gyalázat.

A Golgotha ormán rég kitört a kereszt; korhadó olajfák tövéből új fakadt; letűnt emberöltők nyomában más terem;

de a harc egyre tart; küzd a jó s a gonosz.

Farizeus van itt körülünk sok ezer; kufárok hangjától cseng fórum és csarnok. Ha vissza huzóddol a nyüzsgő vásártól, meg nem látnak soha, törpe féreg maradsz!

Fehér köntösödre jól vigyázz azonban; mert a tömeg rád ront, megezibál beszennyez.

Szívtelen önző kor! Olyan hideg, üres; nincs benne melegség, nincs benne szeretet!

Pedig ezért halt meg egykor a Megváltó; ezért szenvedének máglyán a martírok.

E forgó földtekén, ember miliárd éj; Sötét, bus éjszaka több itt, mint a hajnal; Sokszor van alkonyat; nagyon ritkán derű; mosoly után gyakran hull könnyek zápora. Hányszor jajdul fel a szenvedők serege, hányszor tépte láncát, hányszor tépte jármát leigázott szolgál? ...

Megváltó Jézusunk! Istennek egy fia! A te szenvedésed felemelő példa! Sok eltiport eszme nem vészett a porba, sok csüggedő remény valóra vált végre.

Szeretet vallása erőt önt a szívbe s a kik bizva biznak nem csalódnak benned.

A forrongó chaosz egykoron megtisztult; ég felé száll a jó és elvész a salak; küzdő népek szíve s lelke felmelegszik; összeforr, egygyé lesz a szeretet tüzén.

Nagypénteknek gyásza ráborult a földre; csak a Kálvárián fénylik a glória és mig a völgyben lenn bus zsolozsma zendül, ott az ormon hangzik a biztató szózat: fel támadunk!

Ferenc József Berlinben. Valószínű, hogy Ferenc József király berlini látogatása alkalmából Frigyes Vilmos főherceget gárdaezredének főhadnagyává fogja előléptetni. Valószínű az is, hogy a porosz herceget valami kiváló kitüntetésben részesíti királyunk.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Saját tudósítónktól.

Nagybecskerek, április 13.

A nagy készülődés után itélve, azt várhatuk, hogy egy zajos és mindenek fölött látogatott közgyűléshez lesz szerencsénk. Ebben a feltevéstünkben alaposan csalódtunk, mert összevissza alig voltak annyian, mint akik a tegnapi rendkívüli közgyűlés összehívását kérelmező ívet aláírták.

Elnök: Dr. Grandjean József polgármester.

Jegyző: Dr. Perisics Zoltán városi főjegyző.

Jelen voltak: Pánics Dániel, Hausladen Mátyás, dr. Végh Lajos, Mattanovich György, Rehák Béla, Filó Róbert, Jacoby Gábor mérnök, dr. Demko Endre, dr. Riesz Jakab, Bielek Antal, dr. Györgyevits Milos, Jeszenszky Nándor, Weisz Izidor, Mencez Lipót, Szávits Sándor, Annau János, Hubert Manó, Winkler Ferenc, Machalek János, dr. Hollaender László, Oldal Antal, Baaden Károly, Rigó István, dr. Annau Ernő, Benkovics Miklós, Bauer Henrik, Grünbaum Arnold, Szekulics Vazul, Risztics Pál, Lucsics Miklós, dr. Vinczevidy Ernő, Marinkov Pál, Nagyvinzky Szvetozár, Turinszky Péter, Gligorovits János, Kozlovácki András, Szabó János, Schmidt Antal, Steckhard Ferenc, Gerbácsi József, Nasztics Pál, Szabó Albert, Dákán János, dr. Brájer Lajos, dr. Klein Mór, képviselőtestületi tagok.

Az ülés lefolyásáról a következő részletes tudósításunk számol be:

Dr. Grandjean József polgármester megnyitván az ülést, előadja, hogy a képviselőtestület negyedrésze, vagyis 50 tag adott be kérvényt, hogy a mostani közgyűlést egybehívja. Amennyiben a törvény határozottan intézkedik, hogy ily esetekben a polgármester köteles a közgyűlést egybehívni, azért a mai napra tüzte a közgyűlést. Mindenekelőtt a kérvényt olvassuk föl.

Dr. Perisics Zoltán főjegyző felolvassa a lapidáris rövidségű beadványt, melyben 50 aláíró azt kívánja, hogy „a március 23-iki közgyűlésben megválasztott villamtelepi üzemvezetőnek azonnal való alkalmazása fölötti tanácskozás képezze a gyűlés tárgyát.”

A „TORONTÁL” tárcája.

A legtűrelmesebb betegem.

Szomorú tekintet vetett az asszonyka a vényre, melyet az orvos kuszált vonásokban és a szokottnál még gyorsabb tempóban vetett oda. Ujra brom és megint brom. Mindig az idegeimet okozza, pedig én azoknak háborgását meg tudom fekézni, bár oly hatalmam volna lelkem és szívem fölött. De ez ellen Önök sem tudnak semmit, semmit, fegyvertelenül, tanácstalanul állanak ezen szenvedésekkel szemben; az ember nemesebb organumait nem ismerik, ez önök előtt tökéletesen terra incognita. Kár, nagy kár, higgye meg a beteg lelkü ember szánandóbb mint a kinek teste beteg. Ez nyugszik, pihen, néha annak sebe folyton sajog és végtelenül fáj.

Az orvos megrázkódott. Szánakozó tekintet vetett a szőlőben nyugvó asszonyra, kinek ajkai az izgatottságtól szinte vonaglottak.

— Azt hittem kigyógyult már beteges képzelődéséből; — mondá az orvos szigorú hangot szimulálva, — de résztvevő tekintete, melylyel az asszonyt szemlélte, nagyon is meghazudtolta szavait.

— Okos, intelligens asszony — folytató az orvos — hogy ragaszkodik ily konokul egy ugynevezett fix ideához mert asszonyom, a mi sok az sok. En elkövetek mindent, hogy lelki egyensúlyát helyreállítsam és már hinni kezdtem, hogy diadalm-szkodni fogok és most újra ez a visszaesés. Nézzem csak úterét és lehajolt, hogy a feléje nyújtott kéz úterét megtapintsa.

Hogy reszkett e kis kéz, mint a nyárfalevél. De mintha az orvos sem tartotta volna a

szokott hidegvérrel e kis kezét. Vagy talán olyan diagnózist fedezett fel, a mi meglepte? De vajjon szabad e, vagy szokta e azt az orvos elárulni? Hiszen neki minden körülmények között hidegvérűnek kell lenni, másképp elérheti a környezetet. Igar, hogy itt nincs attól mit tartania, mert a beteg maga lehorgasztott fővel a földre szegi tekintetét; és kívülök senki sincs a szobában.

— En ugy találok — szól az orvos, miután az asszony úterét megnézte — hogy állapota határozottan javult és ha erős akarattal támogatja azt, a mit a tudomány ily esetben nyújthat, ugy biztos a siker. Legjobb volna, ha néhány hétre elutaznék szüleihöz, vagy testvéreihöz. Férjének azt hiszem könnyű volna néhány napi szabadságot kieszközölni, hogy elkísérje. Meglássa, oly üde, életvidám menyecske lesz újra, mint öt év előtt, mikor megismertem.

— Soha doktor ur, soha többé. És a férjem jószágát éppen nem akarom igénybe venni. Nem érdemlem tőle ezt az áldozatot, hogy mint buzgó, lelkiismeretes hivatainak, annyi fontos elintézni valót elodázzon. Jöjjön, aminek jönni kell. En ugy sem bánom, tönkre megyek.

És amint feje lehanyatlott a pamlag párnájára, igazán ugy nézett ki, mint a kiknek nagyon, nagyon nehéz az élet.

Az orvos kimondhatatlan részvétellel nézett reá.

— No lássa, most megint olyanokat beszélt, ami arra vall, hogy az én diagnózisom helyes, azaz, hogy kegyed a legnagyobb fokú idegességben szenved. Vádolja magát olyasmivel, amit még ellensége — ha ugyan van olyan — sem lobbantathatna szemére, hogy nem érdemes arra, hogy a férje elkísérje. Milyen gyermekes beszédek ezek, hiszen ezt normális állapotban nem mondaná. Kegyed a legjobb, legönzetlenebb

feleség, a kit valaha ismertem. Csupa figyelem, csupa gyöngédség férjével szemben.

A szomorú asszony csak bólintgatta a fejét.

— Igaza van doktor ur, az vagyok és mégis nyomorultabb vagyok annál, ki dacol, ellenkezik férje aka atával. Annak azért nyugodt lehet a lelkiismerete. Az enyém minden gyengédségem mellett már rég nem az, mert én erkölcsileg bünye vagyok már rég, igen rég, hiába néz rám olyan meglepetten, mert amit mondok az oly igaz, mint amily igazán óhajtottam én magamat kiragadni azon ember büvköréből, ki akarátán kívül az eddig kötelességtudó nőből a legnagyobbteremtésé változtatott.

Es hiába minden erős akarat, hiába a józan ész és a lelkiismeret szavára való hallgatás. Megmentheti ugyan a nőt, kinek elvei vannak, a bukástól, de nem attól, hogy ébren és álmában annak alakja ne rebegjen folyton előtte, kit neki szeretni gyönyör és a pokol kinja egyaránt. Igen, Igen, hiába rázza fejét oly hitetlenül, ez mind igaz, én már évek óta szerelmet táplálok egy férfi iránt, ki nem férjem és kit nekem szeretni bűn.

Az orvos arca percről-percre sápadtabb lett, a derengő félhomály olyan kísértetiesnek tüntette elő mindkettőjük arcát. Az orvos újra szólni akart, de képtelen volt reá. Végre erőt vett magán.

— Miért nem szólt előbb. Mielőtt mélyebb gyökeret vert a baj? Az orvos barát is lehet egyszerűságot. Öszintének kellett volna lennie, egy józan, komoly tanácsadó ily esetben csodákat művelhet. Úrüggyet tudtam volna találni, hogy öt kegyedtől távol tartsam. Miért nem szólt, én megvédtem, megóvtam volna a bajtól. Es mialatt beszélt, ő is remegett. De az asszony ugy látszik nem vett észre semmit. Fáradtan csukódtak le

Dr. Grandjean József polgármester: Miután a kezdeményezés nem a tanács kebeléből indult ki, felszólítja az aláírók egyikét, hogy adják elő részletesen indítványukat.

Dr. Demkó Endre: A dolog nagyon ismeretes, hisz két napon át tartó vitában alaposan meg lett vitatva, tehát újabb vitát provokálni nem akar. Mint az aláírók egyike szólal föl és egyenesen rátér a dologra. Hosszu idő óta kuszált viszonyok és kétségbejött körülmények között áll a városi villammi. Szakavatott vezető kezére tehát nagyon is szükség van. A multkor megegyezett a közgyűlés egy ember személyében, de az akkori választásunkat a közgyűlés egyik tagja meglebebezte. Mi lesz ennek a következménye? Új pályázat, új közgyűlés, egy másik választás, és ha ez sem fog tetszeni az illetőknek, megint egy új felebbezés. A jó Isten a megmondhatója, mikor jutunk végre valahára szakképzett üzemvezetőhöz. Mi kreáltunk egy állást, ezt a miniszter is jóváhagyta. Erre az állásra megválasztottunk egy embert és ez még ma siucs helyén. Pedig a polgármester jogosítva lett volna az állást azonnal feltétlenül betölteni, úgy ahogy akkori határozatunk megkivánta. De mivel ezt úgy a tanács, úgy a polgármester elmulasztotta, indítványa, és ezt az összes aláírók nevében teszi, az, hogy hatalmazza föl a közgyűlés a tanácsot, hogy kösse meg a megválasztott egyénnel az ideiglenes szerződést.

Dr. Végh Lajos városi ügyész semmi kivetni valót nem talál az indítványban, melyhez a maga részéről szívesen hozzájárul. A kifejtett gyakorlat az, hogy ha a többség egy személyt megválaszt, a polgármester a megválasztott köteles állásának elfoglalására fölhiyni és ebben az esetben az illető teljes joghatályal foglalja el állását. Ez és az indítvány közt tehát egy kis különbség van, vagyis ne azt mondja ki a közgyűlés, hogy foglalja ez az illető állását és a tanács kösse meg vele azonnal a szerződést, hanem hogy igenis, hajtsa végre a multkor hozott közgyűlési határozatot.

Dr. Demkó Endre hozzájárul ehhez a magyarázathoz. (Felkiáltások: Elfogadjuk!)

Dr. Gyorgyevits Milos azzal kezdi, hogy hivatlan vendégnek ajtó mögött a helye. O sem volt meghíva erre a közgyűlésre, mégis eljött. (Felkiáltások: Nem áll!) Attér a tárgyra. (Halljuk!) Nagyon csodálja, hogy ismét szőnyegre került ezen ügy, mert hiszen befejezve lett még a multkor közgyűlésen. Demkó és Végh urak indítványaikkal egy törvényteleniséget

szempillái. De midőn felnyitotta ibolyakék szeméit, melyek oly sok lelki fájdalomról beszéltek, látszott, hogy nagyon is hatottak rá az orvos szavai, de nem tudott, nem volt reá mit felelnie.

Az orvos elment. Másnap újra jött és mindennap, de a beteg állapota nem javult. Ellenkezőleg. Agyba került. Forró lázt kapott. A jó férj és a buzgó házi orvos mindent elkövettek, de úgy látszik hiába. Nem volt a betegnek ellentámasztási ereje legyőzni a betegséget. Már csak a művészet segítségével hosszabbították életét. Az orvos étherinjekciót alkalmazott esontvázzá lesoványodott karján.

Felnyitotta még egyszer bágyadt szeméit, és merően nézett az orvosra. Félénken tekintett körül. Nem volt a szobában senki. Egy végzetlen fájdalom pillantást vetett az orvosra, a melyben benne volt a mult minden szenvedése. Es halkán megszólalt: Tudja miért nem szóltam önnek szenvedéseimről, azért nem szóltam mert önt szeretem, — susogta alig érthetően és örökre lehunyta azokat a szemeket, amelyekbe tekinteni az orvosnak minden üdvösségét képezte.

Lehanyatlott feje és olyan nyugodt dicsfény ömlött el arcán, mint azon angyalokén, melyek a templomban az ártatlanságot jelképezik.

— Meghalt — mondá a férj tompán, ki örülként vetette magát a hiszenvedett asszonyra. Az orvos csak állott mereven.

Neki úgy kellett, neki nem volt szabad tombolni, pedig mi ment véghez bensejében! A meghalt asszony nemcsak a férj szívében hagyott...

... Eltemették. „A legtürelemesebb betegem“ volt írva a házi orvos koszorújára.

Ki meri hát mondani, hogy az erény agave amerikana, mely csak egyszer virít egy században?

Mert ez megtörtént.

Krasznainé F. Mari.

akarnak elkövetetni a közgyűléssel; (Felkiáltások: Nem áll!) azt akarják ugyanis, hogy a polgármester reparálja a mulasztást. Pedig hát nem lehet, mert a multkor határozatnál elfelejtették kimondani, hogy az csak birtokon kívül felebbezhető.

Ezt a határozatot most megváltoztatni lehetetlen: mert a felebbezés be van adva. Tessék megvárni türelemmel ennek elintézését. Egyébiránt kijelenti, hogy minden ezzel ellenkező határozat ellen ismét felebbezni fog.

Dr. Grandjean József polgármester egyáltalában meg nem foghatja, hogy dr. Gyorgyevits ur nem kapott meghívót. Epp oly módon történt a meghívás, mint máskor. Csakis a kiadó tévedése lehet, és így indoka ezen körülménynek nincsen.

Dr. Annau Ernő azt indítványozza, hogy ne módosítsuk, hanem kiegészítsük multkor határozatunkat, mert a városi tanács ezen határozatunkat végrehajtani elmulasztotta. Ehhez kétségtelen jogunk van. Megjegyzni azonban, hogy csak a magánosok ügyében hozott közgyűlési határozatokra vonatkozik a törvény azon intézkedése, hogy ezek csak birtokon kívül felebbezhetők, ha ugyan ez kimondatik. De jelen esetben ennek az alkalmazása nincs helyén. Kívánja, hogy a megválasztott azonnal alkalmaztassék annyival is inkább, mert alkalmazása ugyanis csak próbaidőre szól. (Szavazzunk!)

Oldal Antal szerint addig, míg a felebbezés sorsa el nem dől, nincs joga a polgármesternek végrehajtani a határozatot; (Felkiáltások: Ohó!) mert nem csak választás volt az, hanem újabb javadalmas megállapítása. Ez, szerinte, mint újabb határozat, ismét felebbezés tárgyát képezheti. Indítványozza, hogy tekintet nélkül a hozott határozatra, tekintet nélkül arra, hogy ez felebbezéssel meg lett támadva, alkalmazzunk ideiglenesen egy arra alkalmas egyént havi 150 ft. fizetés, fűtés, világítás és szabad lakás élvezete mellett arra az időre, míg a felebbezés sorsa eldől. Mondja ki ehhez képest a képviselő testület, hogy a polgármestert utasítja, hogy vagy Beckkel, vagy egy más alkalmas egyénnel szerződjék; még pedig azért motiválja így indítványát, mert lehetséges, hogy ily körülmények közt Beck nem vállalkozik.

Menczer Lipót magává teszi Oldal eszméjét, de nem a konkluziót. Nézte az, hogy alkalmazzunk egy egyént ámbár ideiglenesen, de legalább is egy esztendőre, mert 1—2 hónapra megbízható embert nem kaphatunk.

Dr. Perics Zoltán főjegyző rekapitulálja az elhangzott különböző indítványokat és abban igyekszik azokat összeegyeztetni, hogy a közgyűlés utasítsa a tanácsot, hogy Beck-vel egy évre kösse meg a szerződést oly formán, hogy amennyiben felsőbb hatóság nem hagyná jóvá megválasztását, úgy Becknek azonnal megszűnik alkalmazása minden kártérítési igény nélkül.

Röviden felszólaltak még Oldal Antal, dr. Annau Ernő és dr. Demkó Endre, amint után polgármester felteszi a kérdést szavazásra.

Névszerinti szavazásban 34 szóval 3 ellenében Demkó indítványa fogadtatott el és polgármester kimondotta végül a határozatot, hogy „a közgyűlés utasítja a tanácsot, miszerint ideiglenesen kösse meg a szerződést a megválasztott Beck Gyulával a multkor rendk. közgyűlésben megállapított feltételek mellett.“ Gyorgyevits felebbez.

Polgármester ezután boldog ünneplést kívánt az összes képviselőtestületi tagoknak s ezzel a közgyűlés 4 óra után véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5¹/₂ óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7¹/₂ óráig nyitva marad.

Május 14. Tavasz közgyűlés.

Május 15. közig. bizottsági ülés.

— Nagyszombat a templomban. Holnap reggel 7 órakor a róm. templomban a tiszteletelés szertartása tartatik meg, délelőtt 9 órakor lesz az ünnepélyes nagymise és délután 6 órakor a feltámasztási körmenet.

— Szőlő és borértékesítő szövetkezet. Poroszkay Béla megyei főügyész, ki évek óta buzgólkodik lankadatlanul a szövetkezesek eszméjének minél szélesebb körben való terjesztése ügyében, érdekes tervet dolgozik most. Husvét hétfőjére ugyanis összehívta a városház gyűléstermébe a nagybecskereki szőlősgazdákat, hogy megbeszéljék, miképpen kellene egy szőlő és borértékesítő szövetkezetet létesíteni. Az értekezlet 9 órakor kezdődik s mint értesülünk, nagy érdeklődés mellett megy végbe, a mennyiben szőlősgazdáink teljes számban vesznek azon részt, hogy meghallgassák Poroszkay okos, szakszerű tervét s a maguk véleményével is tisztázzák az eszmét, mely praktikus, hasznos tervet akar átvenni a gyakorlatba.

— A hadsereg köréből. A 29 ik gyalogezred egyik rokonszenves tisztjét, a Nagybecskerekéről Temesvárra áthelyezett Slavikowsky főhadnagyot a Lajtha melletti brucki hadi lövésziskolába küldték ki.

— Kézfogó. Marton Andor, a Torontárvármegyei Gazdasági Egyesület kiváló tehetségű titkára a napokban tartotta kézfogóját Lowieser Leonkával, Lowieser Mihály földbirtokos, a T. h. é. v. főpénztárnokának bájos leányával.

— Tanítógyűlés. A „Délmagyarországi tanítógyűlés“ nagybecskereki fiókja f. é. április 21-én Lázárföldön, az áll. óvoda helyiségeiben tartja rendes tavaszi gyűlést a következő napirenddel: Délelőtt 8 órakor választmányi ülés. Délelőtt 9 órakor gyászmise néhai Teszling Mátyás, volt ernestházi tanító lelkiüdvéért. Délelőtt 10 órakor: közgyűlés a következő ideiglenes tárgysorozattal: a) elnöki megnyitó, b) foglalkoztatás az óvodában, bemutatja: Schallek Szidónia urhölgy, áll. óvónő. c) Előadás a beszéd- és ért. gyak. köréből, tartja: özv. Placht Emilia urhölgy, tordai közs. tanítónő. d) „Az osztatlan iskola tanterve“, előadó: Kaufmann István. e) Elnöki jelentés. f) A pénztáros jelentése. g) Indítványok. h) Interpellációk.

— Hajózási kirendeltség Nagybecskereken. A földművelésügyi miniszter a Bega folyó Nagybecskerek és Titel közötti szakaszának hajózatává tételére vonatkozó munkálatok végrehajtására Nagybecskerek székhellyel folyó év május hó 1-től Alsó Bega hajózási m. kir. kirendeltséget szervezett és a Ferenc-csatornai torkolati munkálatok m. kir. művezetőségét, miután a Ferenc-csatorna torkolatának áthelyezési munkálatai befejezést nyertek, ugyancsak folyó évi május hó 1-ével megszüntette.

— Számvévo altisztekből kezelő tisztok. A m. kir. honvédtörzsörmsesterok érdekeinek megóvása tekintetéből most legújabbán figyelemreméltó rendelkezést tett a honvédelmi miniszter. A szükséges előképzettséggel rendelkező és a hosszabban szolgált jó minősültséggel bíró számvévo altisztekek ugyanis, úgy a közös hadseregben, mint a honvédségnél meg van az a kedvezményük, hogy ha az előirt szakvizsgát leteszik, kezelőtisztekké neveztetnek ki. E kedvezményt ki is használták eddig úgy a közsőknel, mint a honvédségnél, sőt a közös hadseregben annyi pályázó is akadt, hogy a kinevezés csak hosszú évek során kerülhetett egyre-egyre. Ez utóbbiak a legutóbbi időben úgy igyekeztek magukon segíteni, hogy a védőörvény megfelelő intézkedése alapján a közös hadseregben 10 év letelte után áthelyeztetették magukat a honvédség tényleges állományába. Az áthelyezés azonban mindannyiszor a honvédségbeli vizagázottak rovására megy. A honvédelmi miniszter, az áthelyezések korlátozása céljából, mivel az ily gyakori áthelyezések a kezező tiszti állásra törekvő honvédtörzsörmsesterok előléptetésére kedvezőtlen befolyást gyakorolhatnak, elrendelte, hogy az említett egyének áthelyezéséhez mindenkor az ő előzetes engedélye kérendő ki.

— Kegyelet sértés. A róm. kath. temetőben egy idő óta virágkedvelő tolvaj népség garázdálkodik, mely nem csak leszaggatja a sírokra helyezett virágokat, de tövestül együtt el is viszi. A kegyeletnek eme megsértése olynemű lelki elvadultságra mutat, hogy szinte felesleges nek is tartjuk a szavakkal való ostromozását. E helyett célirányosabbnak véljük, ha a temető-gondnokság figyelmét fölhiujuk eme panaszokra, hogy éberebb vigyázatra utasítsa a temető őrt.

— Az ebmarás áldozatai. Tegnap utaztak Budapestre a Pasteur intézetbe a veszett kutya által legutóbb megmárt gyermekek, névszerint a 9 éves Milin Jova, az 5 éves Weiserschan Ilona és a 21 éves Pleess Péter kőműves segéd, akik a husvétii ünnepeket a nevezett gyógyintézetben töltik.

— Proletár jelöltek. Nagybecskerek utcáin és terein főleg a plébánia körül ilyenkor, hogy beállanak a melegebb napok, nagy gyereksereg üz mindenféle játékot. A legártatlanabb még ezek között a legújabbakra újra lábra kapó csigázás, jöhetnek a járó-kelők nem egy ostorcsapást kapnak úgy véletlenül. A legtöbbje azonban pénzre játszik. Lyukat váj az aszfaltba s ott fejleszt magában azokat a tulajdonságokat, amelyek később megadják az utlevelet a proletárságra. Csak hogy ez így nincs rendén. A gyermeknek otthon a helye, tanulja a leckéjét, ha iskolába jár, vagy pedig nézzen mestersége után, ha iparos pályára ment. A rendőrségnek kellene őket pártfogásukba venni. Tessék őket kérdőre vonni, hogy hová tartoznak és kinek engedelmével játszanak az utcán nap-hosszat s nem lehetetlen, hogy ez alapon sok mindenféle is kiderülhetne, mert a rendes ember a kapun kívül meg nem engedi gyermekének a játékot. Nemesak az iskolának, de magának a társadalomnak is közre kellene működnie és nevelőleg kellene hatnia ezen utcai gyermekekre, kik egyébként iskolakerülők, játékot hajhászók s már most is a dologkerülés legjobb barátai. Az ilyen elemből lesz aztán felnőtt korában az az individuum, aki folytonosan elégedetlen, mindig panaszkodik, de minden legkisebb munkától ir-tózik. Imre tehát: utcáink és tereink a jövő-döbéli cuculisták nevelő telepei.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasság: Hegyesi Adolf izr. kereskedő és Klein Gizella izr.

Született: Szeiler Kristóf, rk. napszámos, fia. — Chovanetz János, rk. favágó, leánya. — Frank Vince, rk. cipész, fia. — Mrksity Milán, rk. csizmadia, fia. — Radovancev Milán, rk. cs. és kir. tizedes (ikrek) leányok. — Tóth Mihály, rk. béres, leánya. — Mirmirski Dusan, rk. napszámos, fia. — Csókás Lajos, rk. ács, fia. — Koppi Mária, rk. cseléd, fia. — Kozlovácsi Vitályos, rk. földmives, leánya. — Brauschofsky János, rk. bádogos, leánya. — Petrovits János, ág. ev. napszámos, fia. — Török Erzsébet, rk. cseléd, leánya. — Thurinszky István, rk. földmives, leánya. — Keksz Lajos, rk. díjnok, fia. — Stefanovits János, rk. városi adótsizt, leánya. — Pakaj Rózsa, rk. magánzó, fia. — Zlatanov Natália, rk. napszámos, fia.

Halálozások. Kardos József, izr. 36 éves díjnok, terjedő hűdéses butaság. — Ambrus Gergely, ev. ref. megyei hajdu, 84 éves, aggkór. — Adamov Dusan, rk. 8 hónapos, kömives fia, görcsök. — Szeiler János, rk. 2 napos, napszámos fia, életgyenge. — Radovancev Mihály, rk. 9 napos, földmives fia, görcsök. — Erdélyi Károly, ev. ref. 7 napos, szabó fia, életgyenge. — Hódör János, rk. napszámos, 55 éves, idült veselobb. — Sautreil János, rk. napszámos, 89 éves, gutaütés. — Rádócsy Péter, rk. szatós, 55 éves, tüdővész. — Krunity Vitályosné, szül. Nikolics Katalin, rk. 80 éves, aggkór. — Pázmány Péter, rk. napszámos, 44 éves, tüdővész. — Krajován Lázár, rk. napszámos, 33 éves, tüdővész. — Balázs Antal, rk. napszámos, 70 éves, agyvérömleny. — Feisztl Mihály, rk. 5 hónapos, mozdonyvezető fia, görcsök. — Kurucski Prokopné, szül. Szeljim Janka, rk. 38 éves, tüdőlobb. — Lehn Ferenc, rk. kömives, 26 éves, járványos hurut, (influenza.) — Szalma Róza, rk. cseléd, 21 éves, tüdőlobb. — Jankahidac György, rk. 4 hónapos, földbirtokos fia, bélhurut. — Sztankov Dragolyub, rk. 4 hónapos, földmives fia, bélhurut. — Keljácski Nesztorné, szül. Battajuszi Dafina, rk. napszámos neje, 56 éves, archámrák.

KÖZGAZDASÁG.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén f. évi április 7-től április 13-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltások történtek:

Schneider József és Anna 1820. öi. sz. házat megvette Steckhardt Ferenc és Eva 4000 koronáért.

Illin Dusan hagyatékát képező 160 □-öl beltelek egy negyed részét előörkölte Illin Julka, Dezanka és Szimilyka.

Dazsdin Nikola és József tulajdonát képező 3 hold 400 □-öl szőlőjét megvette Keil János 600 koronáért.

Atyim Lyuba 920. öi. sz. házat megvette Jung Domokos és neje Anna 288 koronáért.

Mosorinszky Czvetta tulajdonát képező 4 hold 800 □-öl szántóföldjét megvette Martinov Zsiváné 3600 koronáért.

Milya Gyula 1766. öi. sz. házat megvette Mandrovits Anna 1060 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1900 évi április hó 13-án megtartott hetivásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	7.20 korona
kétszeres	"	6.60 "
árpa	"	5.50 "
zab	"	5.50 "
kukorica	"	5.20 "
széna I.	"	2.80 "
" II.	"	2.50 "
szalma I.	"	1.50 "
" II.	"	1.10 "
burgonya	"	3.60 "
marhahús I. 1 kilogr.	"	-.96 "
" II.	"	-.88 "
zsir	"	1.12 "

TÁVIRATOK.

A király születésnapja.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Bécsből jelentik: Királyunk 70-ik születésnapja alkalmából II. Vilmos német császár és több európai uralkodó és fejedelem fog Bécsbe érkezni

A király berlini utja.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Ferenc Ferdinánd főherceg elkíséri a királyt Berlinbe, ami teljesen megcáfolja a főhercegről költött morgantikus házasságának híreit.

Stefánia könyve.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Óriási feltűnést keltett ma egy Bécsben megjelent könyv, mely három nyelven, francia, angol és német nyelven látott napvilágot Lechner udvari könyvkereskedőnél. Cím lapján ez áll „Gondolattörések, benyomások, élmények, irta I. Lüssen. Jellegje: „Találkozni, szeretni és elválni, ez a föld; találkozni, szeretni és együttmaradni, ez a menny“. Lüssen Stefánia árneve Könyvét a dél-előtti folyamán elkapták. Van egy helye, mely arról szól, hogy „sokkal jobban szeretett volna a tenger partján egyszerű, természetes emberek közt születni, mint a magas társaság komplikált légkörében elhervadni.“

A bajor trónörökös eljegyzése

Budapest, április 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Lajos bajor trónörökös eljegyzésének hírének Mária Gabriella hercegnővel, Károly Tivadar herceg leányával, megerősítik.

A békekonzferencia és a háboru.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Hágából jelentik: Hir szerint a hágai béke-konzferencia föl fogja ajánlani a békekonzvetítést Anglia és Transzvál között.

A transzvál háboru.

Budapest, apr. 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Londoni jelentések szerint Bloemfontainból sürgönyzik, hogy Dolget ezredes erősen tartja magát a Wepener és Rouxville előtti hadállásokban. Egy kommandó megszállotta az utóbbi helyet.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Az angolok Wepenernél keddről szerdára virradó éjjel rohamban egy burgyut elvettek és sok burt foglyul ejtettek, négy burgyut szétromboltak. Négy burparancsnok ez alkalommal megsebesült és elesett (?)

Budapest, április 13. (A „Torontál“ ered. táv.) Nix hollandi katonai attasé a harmezón megsebesült és operáció közben meghalt.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ eredeti táv.) Milánóból sügönyzik: A burküldöttség ma ide érkezett.

Transzvál ultimátuma Portugalliához.

Budapest, április 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Brüsszeli jelentések szerint a transzváli kormány ultimátumot küldött Portugalliának, a miért az angol csapatok szállítását saját területén megengedi. Kijelenti ultimátumában, hogy Portugallia ezt az eljárását casus belli-nek tekinti. Portugallia válaszában kijelenti, hogy csak a közte és Anglia közt fennálló szerződés értelmében járt el, mikor az angol csapatokat Portugallián keresztül bocsájtotta, miután Anglia, ha háborura kerülne a dolog, segítené Portugalliát.

Tőzsde.

Nagypéntek miatt zárva.

Nyilttér.?)

Tekintetes szerkesztő ur!

Tiszteletteljesen kérem, miszerint becses lapjában következő soraimnak helyt adai méltóztassék:

A temesvári ügyvédi kamarának évi jelentése, a perlaszi kir. járásbírószék alkalmazottjaival körözés útján közöltetvén, abban egy perlaszi ügyvéd azt merészelte a nevezett kamarának jelenteni, hogy a perlaszi kir. járásbírószék kezelő személyzeténél a kliensfogdosás napirenden van s hogy a zugírászat telekkönyvi ügyekben általános, úgy hogy ily ügyek ügyvédhez egyáltalában nem is jutnak.

Eltekintve attól, hogy egy legújabbán írodát nyitott perlaszi ügyvéd négy hónap alatt több mint 100 telekkönyvi bejegyzési kérvényt nyújtott be, ezen körülményre csak ez esetben reflektáltak volna, ha a jelentésből világosan kitűnnék, hogy ez is a bíróság személyzetére vonatkozik, miután azonban e vád nem állapítható meg határozottan, legyen elég ez a kijelentésünk, hogy ily eset egyáltalában nem fordult elő.

Ami azonban a kliensfogdosást — amint azt a tudósító kifejezi — illeti, ilyen légből kapott állítást megköszönni vakmerőség s csakis ilyen ember képes arra, aki hasonló rágalmaszások miatt már többször meg volt büntetve, bár a saját kárára már okulhatott volna.

Midőn az illető tudósítót komolyan felhívjuk, hogy az idézett jelentésében felhozott panaszok valódiságáról győződtesse meg, illetőleg állításait egyetlen egy esettel is bizonyítsa be, kijelentjük, hogy mindaddig amíg azt meg nem teszi, azokat rágalmaszoknak, alaptalan vádaknak és lelkiismeretlen rosz akarattal párosult kohlományoknak nyilvánítjuk.

Végül a temesvári tekintetes ügyvédi kamarának becses figyelmébe ajánljuk, hogy a fent előadottnakl fogva a jövőben olyan ügyvédtől kérje be az információit, aki igaz tényekkel számoljon be, nem pedig aki kapva az alkalmon ilyenkor azt tűzze feladatául, hogy a tisztviselőket alaptalanul rágalmasza.

Tekintetes szerkesztő urnak a közlést előre is megköszönve maradtunk

Perlaszon, 1900. április hó 6-án.

Alázatos szolgálai

A perlaszi kir. járásbírószék
kezelő személyzete.

373 1.1

*) Az e rovat alatt közöltékek nem vállal felelősséget a szerk.

VASUT-ÜGY.

6634. szám. 1900. Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetőség Debrecenben.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alulírott üzletvezetősége pályázat útján biztosítani kívánja 1900. évi július 1-től három egymás után következő évre azon egyenruhákat, amelyek hivatalkai szolgálát közben viselni tartoznak.

Az ajánlatok 1900. évi június hó 10-ig, a bánatpénzek az ezt megelőző nap déli 12 órájáig küldendők be alulírott üzletvezetőséghez.

A pályázatra vonatkozó részletes szállítási feltételek az üzletvezetőség anyag- és leltár beszerzési ügyosztályában megtekinthetők, vagy posta útján megrendelhetők. Postán való szállítás esetére a 20 fillér posta költség bekül-dendő.

Debrecen, 1900. április hó 6-

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1900. március hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 45 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: délután 12 óra 55 p.; este 8 óra 34 p.
éjjel 10 óra 18 p.

Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.

Csösztelekről: (keskenyvágányú vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: éjjel 2 óra 15 p.; délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 23 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: éjjel 2 óra 15 p.; délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.

Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.

Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) délután 5 órakor.

Csösztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

VASUT-ÜGYEK.

13312/1900. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1901. évben szükséges vasúti talpfák szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

a) 10.000 drb 270 cm. hosszú I-ső rangu fejtő-talpfa;

b) 760.000 drb 250 cm. hosszú I-ső rangu és c) 400.000 drb 220 cm. hosszú II-od rangu tölgy- vagy bükk-talpfa szállítására.

Kedvező árak mellett a b) és c) alatt érintett talpfák szállítása három évi időtartamra is biztosíthatik.

A szállításra vonatkozó részletes módokat magába foglaló „Pályázati felhívás” valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint a m. kir. államvasutak üzletvezetőségénél megtekinthető és a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési (A. III.) szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 73. sz. II. emelet 44. ajtó) kapható.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános és különleges feltételek a m.

kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetők meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen felirattal:

„Ajánlat 13312/1900. számhoz” ellátva, legkésőbb folyó évi április hó 28. án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módokat betartása mellett tételnek, valamint az olyanok is, a melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tételtek, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. évi március hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

10539/II. szám. 1900. Magy. kir. államvasutak.

Budapest-balparti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetmény.

Morvavölgyi vonalunk Kutti állomásának bővítésével kapcsolatos következő munkák biztosítására nyilvános versenytárgyalást hirdettünk, és pedig: a felvételi épület bővítésére és átalakítására, anyagszertár és kezelő-kamrára, lakatosbódéra, faszervezetű áruuraktárra, laktanya épületre, munkás árnyékszékre, szénfészere, két állású mozdonyszinre, vizállomási kut létesítésére, valamint a vízszolgáltatáshoz tartozó gépezeti berendezés szállítására és felszerelésére.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munkák végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírt üzletvezetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében, Teréz-körút 62. szám I. emelet, valamint pozsonyi osztálymérnökségünk-nél (főpályaudvar) a hivatalos órák alatt megszereshetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és köllőleg bélyegzett ajánlatok folyó évi április hó 18. án déli 12 óráig általános osztályunknál (Teréz körút 62. szám I. emelet, 6. ajtó szám alatt) nyújtandók be alábbi felirattal „Ajánlat Kutti állomás bővítésére.”

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi április hó 17-én déli 12 óráig 3000 korona, azaz háromezer korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban budapesti gyűjtőpénztárunknál lefizetendő. Az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdei, tizenégy napnál nem régebb, árfolyam szerinti, de névértékét meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot fentartjuk magunknak.

Budapest, 1900. április hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

2268. közig. szám. 1900.

371-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye módosi járásához tartozó Csávós községben lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásnak választás útján leendő betöltésére ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. illetve az 1886. évi XXII. t.-cz. értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi május hó 5-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a későbbben beérkezendők figyelembe vétetni nem fognak. A javadalmazás a következő:

1. Készpénzbeli fizetés 1110 korona, 4 öl kemény tűzifa vagy ennek egyenértéke a 26 kor. 20 fillér = 104 kor. 80 fill., 3 szoba, konyha, kamara, stb. álló szabad lakás.

Hivatalos ügyekben való utazás alkalmával a járáson belől fuvaron kívül 3 kor., járáson kívül 6 korona napidij. A község ház beltelkén levő 261 □-öl házikert és az alatta levő 100 □-ölnyi legelőterület haszonélvezete.

Végül a magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak élvezete.

Módoson, 1900. évi április hó 10-én.

Dr. Gyertyánffy Jenő,

főszolgabíró.

2087. közig. szám. 1900.

372-8.1

Pályázati hirdetmény.

Szerb- és Horvát-Bóka községek egyesítése folytán ujonnan rendszeresített bókai községi jegyzői, segédjegyzői és 2 irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A jegyző fizetése évi 1200 korona és 360 korona lakbér addig, a míg a községháza fel nem építették és természetbeni lakást nem élvez; uti- és napidij-átalány 240 korona, továbbá a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálati díjak élvezete.

A segédjegyző fizetése 1000 korona. A 2 irnok fizetése egyenként 720 korona.

Felhívom ennél fogva mindazokat, a kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1893. I. t.-c. 6. §-ában előírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 5-ig hozzám okvetlenül adják be, mert a később beérkezendőket figyelembe venni nem fogom.

Módoson, 1900 évi április hó 7-én.

Dr. Gyertyánffy Jenő,

főszolgabíró,

HIRDETÉSEK

felvételnek

a „TORONTÁL” kiadóhivatalában.